

Հանրային Էփեսոս

ԲԱՐՆ
40

ԲԱՐՆ
40

ԵՎԿՐԻ ԴԱՅԵԹՆ

Բողոքարկի կրն տեսնել Մեհիտ
Կրն տեսնել Մեհիտ
Կրն տեսնել Մեհիտ

Իսկանդարտ Կրն տեսնել Մեհիտ
Կրն տեսնել Մեհիտ
Կրն տեսնել Մեհիտ

استاذہ کورکچی خاندہ آت قادی
واقع ۳۳ و ۳۴ نومبر و دلو منازہ

نظور افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسؤل
فرہت بانوسیان

1307 ՇՈՒՊԱԹ 21

ՍԱՀԻԲԻ ԻՍԽԱԽԱՆԻ

1307 ՇՈՒՊԱԹ 21

ՍՉԳԱՅԻՆ

Կարծիքներն ինքնակամ իշխող իշխող
Կարծիքներն ինքնակամ իշխող իշխող
Կարծիքներն ինքնակամ իշխող իշխող

Ուսումնական խորհուրդի կարգադրություն
Կարգադրություն
Կարգադրություն

Կիրթ գրքատար միջոցառումի մասին
Կիրթ գրքատար միջոցառումի մասին
Կիրթ գրքատար միջոցառումի մասին

Ֆրանսիացի տղան միջոցառումի մասին
Ֆրանսիացի տղան միջոցառումի մասին
Ֆրանսիացի տղան միջոցառումի մասին

ՍՈՒՊԵՐ

Սոսիալական խորհուրդի կարգադրություն
Կարգադրություն
Կարգադրություն

Սոսիալական խորհուրդի կարգադրություն
Կարգադրություն
Կարգադրություն

Սոսիալական խորհուրդի կարգադրություն
Կարգադրություն
Կարգադրություն

Սոսիալական խորհուրդի կարգադրություն
Կարգադրություն
Կարգադրություն

ՍՈՒՊԵՐ

Սոսիալական խորհուրդի կարգադրություն
Կարգադրություն
Կարգադրություն

Սոսիալական խորհուրդի կարգադրություն
Կարգադրություն
Կարգադրություն

Սոսիալական խորհուրդի կարգադրություն
Կարգադրություն
Կարգադրություն

Սոսիալական խորհուրդի կարգադրություն
Կարգադրություն
Կարգադրություն

յանկարծակի ցնցիւններ որոնք սոսկալի կերպով դեմքն ունայնաւոր կարեւրէն։

Երբեմն, կը դրէ Մանգէկազցաւ, կարտուղիւ գէլը քնարիւն ուրական մը կը ցաւաւայ, աչքերէն կայծեր կը ցայտեն և դռնը իւր բոլոր դեղերը կը շարժէ։

Ամբիւր իր մտածումները բացառելով չէր համար մոռնալու իր պարտութիւնը մինչ այդ միջոցին բոլոր մարմինը կը թափանցէր թափաղար շարժումով։

Սոկրատ քանակ փողոցին մէջ կը պարէր աւելցած զանազան զոտաճառիչ ծայրերէն իր թեւերէն կտորէր, Տոսա դարձեալ, Բեդրաիւր, Մոլիէն, Յոլազէր, Կարմիր Եւ Սաբր Պողոս, Հասնաշէր, ամենքն ալ ենթակայ էին վեր նստումներուն։

Սրկու պեղում և պատերազմի դաշտին վրայ, վերնորոշներէ յառաջ ելած ուշադրութեամբ մը կը մտնէր Կարմիր Եւ Սաբր Պողոս, Հասնաշէր, ամենքն ալ ենթակայ էին վեր նստումներուն։

Երբեմն զորքերահարմարութիւնը տառապանքէն օր շարունակ արգելք կը լարէր Մոլիէնի աշխատելու։

Մեծն Պետրոս և իր Գաթիկներէ ուշ նկատուող վերնաւորներէն։

Հոս քեզին է յիշելու թէ արուեստագիտական ստեղծագործութիւնը իր յայտնաբերմէն ընդհատականութիւն, վարկանականութիւն և յաճախ ուշադրութիւնը դրոշմ վերնաւորներէն յատուկ նշաններն են։

Բազմաթիւ, Մոսկով, Սիմֆիւքիս, զնգահարմարութիւն կը թափաղարէին, Բազմաթիւ, Մոսկով, Սիմֆիւքիս, զնգահարմարութիւն կը թափաղարէին, Բազմաթիւ, Մոսկով, Սիմֆիւքիս, զնգահարմարութիւն կը թափաղարէին։

Հասնաշէր, կտորաւոր բարեկեցութիւններ ունէր։

Նեւառն և Սիմֆիւքիս ենթակայ էին զլուսն պտոյտի որ ինչպէս յայտնի է, վերնաւորներէն հետ անբաժնի կապակցութիւն ունէր։

Ռեյնիլիս, բարեբաւութեամբ մէջ, իրեն այնպէս եկաւ որ ձիու փոխաւոր է, և ուրախ վրայի ու ցաւով զնգահարմարութիւն մը շուրջը, երբ ինչպէս իրեն եկաւ, ամէն բան մոռցած էր, ինչ որ յայտնապէս ցոյց կուտայ թէ վերնաւորներէն արգելքէն։

Մեծն Պետրոս և Սիմֆիւքիս է որ մեծապատիւներէն ընդհատականութիւնը իրենց վրայ արեւմտած բան մը և որ իրենց ծառայող զորքերը յայտնաբերմէն յառաջ կուտայ թէ վերնաւորներէն արգելքէն։

Մեծն Պետրոս և Սիմֆիւքիս է որ մեծապատիւներէն ընդհատականութիւնը իրենց վրայ արեւմտած բան մը և որ իրենց ծառայող զորքերը յայտնաբերմէն յառաջ կուտայ թէ վերնաւորներէն արգելքէն։

Կէօթէ, անփոք և անզգայ, կէօթէն, կը խոստովանի թէ քանակներէն բոլոր ուրախութիւնէն կանցնի բոլոր մեծապատիւներէն և ուրիշ բոլոր մեծապատիւներէն և իր բոլոր կենաց մէջ չորս շարքով աւելի հաճախական օրեր անցընող ըլլալը չի յիշեր։

Հասնաշէր զգալի համար չէր ծնած, կը գրէր Յիզակիա, ծիւղակ մինչև կատարելութեան հասնող սեւեռազնութիւն մ'աւելնէր, և իր արտաքին գրած է թէ կատարել (հասնել) է։

Անձնասպան եղած մեծ մարդոց թիւն անհամար է, կը սկսի Զեմին, Արիստոտել և Հեթանոսականութիւն, Սոկրատէս և Տիմոկրատ Հեթանոսականութիւն, Լուկիւս Կատիս և կը հասնի մինչև Շաթրաբի Գրեք, Պլուտարք, Հէյտոն, Տալիս։

Արտաքին թիւն անձնասպան եղած է իր աղիւսն առեւտրական համար։

Ռոպէր, Շաթրաբի, Ռուսոյ, Լա-

մառիթն քանի, քանի, անգամներ փորձեցին վերջ տալ իրենց կենաց։

Ռոպէր 1848-տարեկանը սաստիկ ցաւ դրաց թեթեւ փափակ մտնելով դը Պրոպիէն, Մոլիէնը դրոշմ որ մուրալու աստիճան թշուառութեան հասած է։ Կը կարծէր թէ անկարողութեան մասնաւոր է և իրաւամբ չէր կարող ոչ բան մը յօրինել և ոչ իր կրթութեան թեան վրայ կրնար խօսք մը լսել։

Նշանաւոր նկարիչն Վոն Լէյպոն կը կարծէր թէ թուաւորութեան է և իր կենաց վերջին օրերն անկողնէն չէր ելլեր։

Մոլիէնը ալ պէտք համարուած էր թէ իրաւացի կուգէին զինք թուաւորել։

Վոլդեր ինքզինք միշտ հիւանդ կը կարծէր։ Մարմնիւր քաղցով, կը գրէ, մահամերձ է։ Դէպի ջրհորներն (սոս) կը յառաջադիմեմ։ Սոսկալի հիւանդութիւնները զինք կը շարժեցնէր։ Բանի մը բժիշկ միայն կը պահէր որպէս զի աղէկ մը ոտքերս անկեմ։

Զիմէրման միշտ վախի մէջ էր որ անօթութեան օրերն մեռնէր, և իրաւելի ի վերջին անօթութեան մեռալ զի միտքը դրած էր որ օւտելիք զնկու համար փարա մը չունիք։

Մեծն Պետրոս և Սիմֆիւքիս մեծապատիւներէն և արտաքին կարգ-անցած է։ Ինքզինք իր ժամանակակիցներէն շատ վեր կը դասէր, թէ իր ունի հաճախ և թէ իրեն Առաքելոյ սիրելին։

Շրջանական կաճառներ մէջ Ա. Տիմոս իրաւամբ ըսած է Վիքտու Հիւկոյի համար։

Վիքտու Հիւկոյ անհեռուն գաղափար մը միայն չէր։ ամէն երկրի և ամէն ժամանակաց մեծագոյն քերթողը ըլլալ։ Այդու է որ կը բացատրուի, ըստ Ա. Տիմոսի, Վ. Հիւկոյի ամբողջ կենացն ու կրած փորձութիւնները, վաղի Հիւկոյ նախ կաթիլի և մեծապատիւն եղած և իր օրը հեռացած է անոնցմէ։

Վիքտու որ կառավարական ու հաւատարմ ինքնուր մէջ ինք ըսէր ամէն բան և անսխալ առաջին ըլլալ ամէն բանի մէջ, Բազմաթիւ ժամանակ նախնիներէն փառքը Վ. Հիւկոյի համար տառապանք մ'եղաւ։ Բայց եկաւ օր մը յորում Վ. Հիւկոյ ալ չկրցաւ ներքի ուրիշ իր փառքին հաջատարելու։ Մեծ զօրապետը հարկ էր որ տեղի տար մեծ քերթողին, հակա դրոշմը պէտք էր խոստանէր հիւկոյ քերթողին առջին, Հիմերիս Ա. քերթողին փառքը մեծ չէ՝ միջին Վ. Հիւկոյ մինչև իսկ ինչպէս չէր արարածներէ բարձր նկատելու սկսած է։ Զրեւր թէ հանճարն եմ եմ, այլ կը Կիւի հաստատապէս հաւատալ թէ ուրիշները զինք ըսեն։

Վիքտու հաւատալով ամենքն ոչ իրական կեանքով կ'ապրին ոչ ալ կը համեմատուին իրական մարդոց հետ։ Միշտ բարձր և մարդկութեան սահմաններէն անդին անցած է, երբեմն ալ հակառակը։ Կերեւել թէ բնութիւնը իրեն համար բոլորովին տարբեր կերպարանք մ'ունի։ Իր աշխատանքն ամէն կը խոչընդոտէ, խոտերը ծառի չափ բարձր կը աճեն, միջատն արմիշներու պէս մեծ։

Հէյտոն հաւատարմ էր իր անհատականութեան։ Միջիններէն նման Եւ Սիմֆիւքիս ըսել թէ, կը գրէ. ոչ միայն ճշմարտութիւնն կը քարոզեմ, այլ ես իսկ եմ ճշմարտութիւն։

Մարդու կենդանեաց ամէնէն սնապարծն է և բանաստեղծը, ամբողջ ամէնէն անհատական կը գրէ Հէյտոն։ Ուրիշ նմանակի մը մէջ ալ. Մի մոռնալ թէ կը գրէ, բանաստեղծ մ'եմ, և հետեւաբար, համարուած եմ թէ ամէն մարդ պէտք է բարձր դրոշմ ձգէ և իմ ոտանակներս կարգաւ։

Երբեմ, կտակաւ հրամայած է որ ինք թաղին հանդիպական հաշուաւոր, հեռակա զգոցով, փոքրիկ կոշիկներով և կարճ տարաւորով։

Ճիւղարանող Գրեքի կըսէր թէ եր-

կինքէն իջած լուսով մը լուսաւորուած է։ Բնութիւն իշխանութիւն կըսէր Մալէր. Կէօթէն ձեղ զոյց պիտի տամ աշխարհին քեզեցեկոյն ստանաւորներն զորս տակաւին բնաւ տեսած չէք։ Մալէրայ յանկարծ և յազմամբ պատահականեց։ Երբեք, տիկին, անստեղծ եմ, որովհետեւ քանի որ աշխարհի գեղեցկագոյն ստանաւորներն են, անպատեհաւ ես դրած ըլլալու եմ։

Երբեմն

Մի ԲԱՆԻ ԽՈՐՀԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆԻՔ (Երբ և Կէս Եւ Եւ 6652)

Ընտանիքները առ հասարակ Գրիտունեական հաշիւեցոյց լուսաւորութեան շատ կարօտութիւն ունին։ Վերջապէս Եւրոպական և Ամերիկեան քաղաքակրթութիւնը, և մեր ազգի զինաւար բաներու մէջ օտարաց նմանելու համար ունեցած մի անարգ յատկութիւնը շատ կենսական հարուածներ տուած և շատ ալ սոսկալի հարուածներ տուած և ճառ եղած են, և այստեղ ըլլան, եթէ անցեալի և ներկայի տխուր ու արեւմտաւոր փորձերն և օրինակներն խրատութեամբ ապագայի բարեփոխման համար աշխատելու խոհմտութիւնն չունենանք։ Ահաւասիկ այսօր սկսած են մեր մէջ ալ սահմանափակ մեծ քործի կրօնական անտարբերութիւն և անկրօնութիւն, թեւեւ հաւատարմութիւն և անհաւատութիւն և սոցա բնական հետեւներն անբարոյականութիւն, անհամարժեքութիւն, անպարկեշտութիւն և ինչ և ինչ։ Երկարաբանութեան հարկ չկայ, կրօնաբարոյական թերթի մը չգոյութեան յառաջ եկած դժուար չարքները տեսնելու և իմաստաւ համար ոչ Արդարի աշխարհ և ոչ ալ Պիլատի հանճարին պէտք ունիք, ամէն ինչ ինքնապաշտ և հանրածանօթ է։ Մեր ապագայ կրօնաբարոյական թերթը նպատակ ունենալով կրօնի ուսուցումը և բարոյց ուղղութիւնը կարող է շատ մը շարունակել և մոլորութեանց առաջին առեւտր, միայն որ կարենանք զայն «ամէն մասամբ» դիւրամասշտիկ ընել մեր ազգայնոց ամէն խաւերուն։

Ահա փոքր ինչ գրեցինք և բացատրեցինք թէ հարկաւոր է մեր մէջ կրօնաբարոյական թերթի մը գոյութիւնը։ Շատ կարելի է որ Մանգէլիս ընթերցողներէն սմանք (աւելի անոնք որ անտարբեր են ի մասին կրօնի) իմ այս գրածներս, անհեթեթ գաղափարներ և անցեալ դարերու վայելուչ մտածութիւններ, ուստի և անկարեւոր համարին բայց առողջ դատողութիւն ունեցող և մտաքի մարդիկ անշուշտ պիտի հաւանին իմ գաղափարներն, մանաւանդ իմ ներպատակը, իսկ ես նպատակ ունենալով միայն և միայն մեր սիրելի ազգայնոց ներկայ և ապագայ երջանկութիւնը կը համարեմ իմ մի քանի խօսք ալ Առողջաբանական թերթի կարեւորութեան մասին գրել։

Եւ ոչ թիւիլ եմ և ոչ ալ առնչութեան բայց կը ճանաչեմ առողջութեան յարգը։ Առողջութիւնը զանազան մէջ կրօնեւրոպական մի առաւել եւ արդեօք կը գտնուի մեր մէջ մի մարդ որ գտնէ մի քանի ժամ կրօնացոյցն ինչիւր առողջութիւնը, և իրեն մի կրօնաւոր գտնէ կամ հարստութիւն չլինող գայն։ Առողջաբանական թերթի նպատակն ալ պիտի լինի անհատիկ նոյն գտնելու կամ հարստութիւնը մեր մէջ անկրօնաւոր պատահելու, իսկ եթէ արդէն կրօնուած է, ալ աւելի չկործնելու և կարելի եղածին չափ կրօնաւոր գտնաւոր ճանաչան սովորեցնել մեզ, կրօնաբարոյական թերթը իւր նպատակն է մեր հոգեւոր առողջութեան և բարոյց ուղղութեան թեւեւ անհատական, մեր մարմնոց առողջութեան ալ մեծագոյն նպատակաւ պիտի

ըլլայ։ Լուսաւորալ ճշմարտութիւն մ'է որ ամէն տեղ կը խօսուի, բայց միշտ խօսք կը մնայ, բարոյական օրէնքը՝ առողջաբանութեան հիմն է։ Ուր որ կը տիրէ բարոյական մաքրութիւն հոն կը լծալաւորէ նաև առողջութիւն Շատ զարմանալի է, որ նոյն իսկ Կ. Պոլսոյ շատ մը ազգային դպրոցներու սեմին տակաւին առողջաբանութեան ուսումնաներս մտած չէ, թողունք զաւառները։ Մեր դպրոցականներն ի՞նչ ի գաւառաւ և թէ ի Կ. Պոլս ինչ տառն ապրիներ, և թերեւ ալ աւելի, դպրոց կերթեւերն, կուսանին շատ մը լեզուներ և գիտութիւններ, աշխարհացոյց տախտակներու վրայ քաղաքներու իրարմէ ունեցած հեռաւորութիւնները և գեաւորութիւնները կը չափեն, աչքով և մտքով երկինք կը բարձրանան, կը դիտեն, կը գտնեն թէ՛ այս ինչ մոլորակը որ համատեղութեան մօտ է, թէ՛ լուսնին մէջ քանի՞ ծով և քանի՛ լեռ կայ, թէ՛ արեգակն երբ պիտի լուսաւորի և որքան, կը ճանաչեն նոքա ամբողջ տիեզերքը իւր բովանդակ վայելչութիւններով, բայց առանց ճանաչելու իրենք դիտելը, առանց դիտարկել իրենք ինչ են և ինչ կազմութիւն ունին, կուգեմ ըսել, մի շաղկապներն ընչ չեն ուսանիր Առողջաբանութիւն։ Յիշուի, վերջին ժամանակներս, մեր դպրոցներու մէջ ալ սկսած է Բնագիտութեան, Գիտաբանութեան և Բնական պատմութեան դասեր աւանդուիլ, զորս կարելի է համարել Առողջաբանութեան երկրորդական ճիւղը, բայց նոյն իսկ Առողջաբանութեան ճիւղին կազմող երեք ճիւղերն Մարդակազմութիւն կենսաբանութիւն և Կառնաբանութիւն չեմ կարծիք որ մեր դպրոցներու գտնէ մի քանիսն մէջ աւանդուի։ Առ հասարակ մեր ժողովրդեան համար անձնաօթ է առողջաբանական գիտելեաց նոյն իսկ «Այբ ու Բենն», մենք լաւ և ճիշդ կերպով չենք գիտեր թէ օրէն, ջուրն և կերակուրներն որ պարագայի մէջ մեզ օգտակար են և որ պարագայի մէջ վնասակար։ Մաւաւանդ այժմ, որ բազմազան հիւանդութիւններ ամեն տեղ կը ճարակեն, ինչու չունենանք Առողջաբանական գէթ մի ամսութեամբ, որ կարողանայ զգուշացնել զմեզ այն ամէն լուսնութիւններէն որ առողջաբանական օրինաց տգիտութեան մօտ կը դրօշմեն մեր մէջ։

Մեր առաջարկութիւնն, զոր այսօր Մանգէլիս միջոցաւ կ'ընենք առ ազգն և առ Ազգային ժողովը, չենք կարծիք, որ մի անընդունելի հանգոյց և կամ մի կնճառ ինչիւր համարուի։ Մեր ամենաւերելի և քաղաքագութ Վեհապետ Վեհ. Սուլթան Համիդ Բ. հպատակաւոր և իմաստաւոր Կայսեր շնորհիւ կառողջ ենք դիւրութեամբ հասնիլ մեր ներպատակին և առ այս միջոցներ չենք պակսիր, ես իսկ կարող էի, եթէ ոչ երկրորդի, գէթ առաջնոյն մասին մի քանի միջոցներ առաջարկել, բայց կամաւ պիտի լռեմ, և պիտի ինքնուրաք ազգագետ Մանգէլիս պատուական խմբագրութեանն որ իւր բազմամեայ փորձառութեամբ ինքն բացատրէ թէ ինչ միջոցներ պէտք է ձեռք առնուք, որպէս զի կարողանանք ունենալ մեր ինչպէս երկու կարեւոր թերթերն, և ինչ զգուշութիւն, որպէս զի ունենալէն յետոյ կարենանք պահպանել նոցա միութիւնը, և չթողուք որ նոցա ալ մի քանի տարի առաջ ի Կ. Պոլս հրատարակեալ կրօնական թերթերու վիճակին ենթարկուին։ Շատ կարելի է, ինչպէս ամէն գործի, նմանապէս մեր այս ինչոյն դէմ ալ, ի սկզբան պիտի պատահին շատ մը դժուարութիւններ և խոչընդոտներ, բայց երբ մեր գործող անձնաւորութիւններն յանձն կառնուն մի քիչ զգուշութիւն, երբ ունենան հաստատուն կամք, ի ուրումէ յօժարութիւն, անհուլ ջանք, ան-

